

Izhajajo vsako jutro.

Veljajo do konca leta 1918 20 K.

Za četrt leta K 10.—

Mesečno K 3-50.

Posamezna številka 20 v.

Oglasi po dogovoru.

# NOVICE

Uredništvo in upravnništvo je v  
„Zadružni tiskarni“, Dunajska  
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-  
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 88.

Ljubljana, v nedeljo 13. oktobra 1918.

Leto I.

## Jugoslavija gotova!

### Dr. Šusteršič o Jugoslaviji. — Wilsonov mir zagotovljen.

Dunaj, 12. oktobra. Deželni glavar dr. Šusteršič, ki se mudi trenutno na Dunaju, je našemu poročevalcu podal sledečo izjavo: **Jugoslavija je gotova stvar!** Vendar so še premagati gotove težkoče in mnogo odvisi od **Jugoslovanskega kluba**, ki ima sedaj ključ položaja v rokah. Gre se za **čisto izvršitev majske deklaracije**. Največja ovira, ki leži na poti, je danes **londonska pogodba**, ki priznava velike in najlepše dele Jugoslavije — **Italiji!** To bo za nas Jugoslovane najvažnejša točka mirovnega kongresa. Ugodno je, da **Wilson** ni nikdar pripoznal dalekosežnih laških aspiracij v smislu londonske pogodbe. **Wilsonov** program marveč priznava Italiji le tista ozemlja, ki so v **resnici laška**. Obratno pa ste **Francija** in **Anglija** vezani na londonsko pogodbo. — Poizkusi, pripraviti Italijo do revizije londonske pogodbe, so se doslej izjalovili ob odporu italijanske vlade, zlasti **Sonnina**. — Uverjen sem pa, da bo zmagala tudi v tej točki na mirovnem kongresu **narodna pravica**.

### Odgovor Wilsonu.

Berolin, 12. oktobra. Odgovor na Wilsonova tri vprašanja ustreza željam Wilsonovim kolikor je možno, da ne bi bil formalno in dejansko brezpogojna kapitulacija.

Berolin, 12. oktobra. Na predsednika Wilsona naslovljena nota z odgovorom nemške vlade se glasi:

Odgovarjajoč na vprašanje predsednika Zdrženih držav ameriških izjavlja nemška vlada: Nemška vlada je sprejela stavke, ki jih je postavil predsednik Wilson v svojem nagovoru z dne 8. januarja in v svojem poznejšem nagovoru kot temelje trajnega pravnega miru. Namen razprav, ki bi se imele začeti, bi torej bil samo, da se sporazumemo o posameznostih. Vlada smatra, da se stavijo tudi vlade z Zdrženimi državami aliiranih sil na stališče izjav predsednika Wilsona. Nemška vlada izjavlja, da je po sporazumu z avstro-ogrsko pripravljena, ugoditi zahtevi predsednika po opustitvi zasedenega ozemlja, da omogoči premirje. Prepušča predsedniku, da povzroči sestanke mešane komisije, ki bi naj odredila kar treba za opustitev ozemlja. Sedanja nemška vlada, ki nosi odgovornost za mirovni korak, je stvorjena po pogajanjih in po sporazumu z veliko večino državnega zbora. Z vsakim svojim dejanjem govori državni kancler — oprt na voljo te večine — v imenu nemške vlade in nemškega naroda.

Berolin, 12. oktobra 1918.

Dr. Soli,

državni tajnik v zunanjem uradu.

### Wilson je spravljiv.

„Gospodje in sluga v Nemčiji“.

London, 12. oktobra. Kakor javljajo „Central News“ iz New-Yorka, je govoril Lansing v četrtki v bogoslovskem seminarju v Auburnu v državi New York povodom stoletnice obstanka zavoda. Lansing je izjavil, da so pogajanja za mir blizu in da ne smemo misliti, da bo duh maščevanja škodoval razpravam. Maščevalno postopanje zavestnikov bi oviralo iskreni duh pravičnosti, ki je bistven za temelj in trajen mir. Ker je vojna dobljena bi Amerika ne smela gojiti brezobzirnega sovraštva proti onim, ki so služili vojaški diktaturi v Evropi. Razločevati treba med gospodi in slugami.

Dejstvo, da je bil Lansingov govor popoln predložen Wilsonu, dokazuje, da je Wilson nazaranja, da je vladajoči razred v Nemčiji ne pa narod odgovoren za vojno.

Nemčija bi se umaknila še ta mesec?

Stockholm, 12. oktobra. Diplomatski krogi so izvedeli, da je Nemčija pripravljena, opustiti zasedena ozemlja, a imeti mora garancije, da jej antanta potem ne bo stavila pogojev, ki jih ne more izpolniti. Tukajšnji listi menijo, da bi se Nemčija v najugodnejšem slučaju znala umakniti iz zasedenih dežel tekom tega meseca.

Zeneva, 12. oktobra. V švicarskih diplomatskih krogih prevladuje mnenje, da vprašanje izpraznitve ne tvori nikakih nepremagljivih zaprek. Celo nasprotno, smatrati se mora kot zaupno vprašanje in rešiti v tem zmislu. Verjetno je, da obstoja poročila za to, da bo znal Wilson z racionalnimi ukrepi preprečiti zlorabo izpraznjevanja s te ali one strani. Švicarski krogi smatrajo mirovni vidik po prvem odgovoru Wilsona kot ne neugoden, kar se dozdnevno potrjuje tudi s tem, ker so antantni vojni hujšaki zelo nejevoljni radi Wilsonove izjave in celo besedičijo o „izdajstvu svete stvari aliirancev.“

### Wilsonov mir.

„Neue Zürcher Zeitung“ od torka 8. t. m., objavlja članek kranjskega deželnega glavarja dr. Šusteršiča, ki je vzbudil pozornost v mednarodnih krogih.

Članek, naslovljen „Wilsonov mir“, poudarja, da je mir gotova stvar i. s. Wilsonov mir. Mero-dajen za to ni toliko trenutni vojni položaj, nego vladajoča duševna struja kulturnih narodov. To je tisto zmagovito dejstvo, kateremu treba ukloniti se.

Wilsonov mir je že danes virtualno dejstvo, ker od predsednika zveznih držav formulirana načela odgovarjajo prepričanju narodov. To videti in po tem ravnati se je neposredna naloga vseh vlad. Odlaganje nima prav nobenega smisla, ker nobena žrtev ne more več najti protivrednosti, kajti neizogibno pride Wilsonov mir. Gre se le za sporazumno, lojalno praktično izvedbo od Wilsona proglašanih načel. Če bi se pa glede praktične izvedbe v kaki posamezni točki ne doseglo popolno soglasje, je na razpolago sredstvo, ki je vredno človeštva in ki privede do končne, nespodbojne rešitve vsakega vprašanja: Razsodišče.

Dosedanje mednarodne pogodbe politične in vojaške vsebine pa naj se na pragu nove dobe proglasijo kot razveljavljene. V bodoče sme veljati le še odprti zakonik lige narodov. Proč s šuto preteklosti, da se naredi prostor za novi svetovni red, ki se poraja.

Nenadoma ustanovljena liga narodov kot obvezna organizacija, bo osigurala in zjamčila mirno sodelovanje vseh kulturnih narodov in omogočila najvišji polet duševnih in gmotnih sil vsakega ljudstva. V tem poletu bo vsak narod našel plačilo za vse žrtve.

(Ko nam dojde list, priobčimo članek doslovno. Op. ur.)

### V Berlinu vlada resnoba.

Odgovor Wilsonu je dobro preudarjen.

Berolin, 12. oktobra. Posveti o nemškem odgovoru na Wilsonova vprašanja so trajali od srede do danes. Vlada je z ozirom na zgodovinsko važnost svoje izjave predložila besedilo odseku zveznega sveta za zunanje zadeve, ki se je sestel danes ob enajstih predpoldne v državnem uradu za notranje zadeve. Tudi interfrakcijski odsek večinske stranke se je bil sestel danes. Obema korporacijama so priobčili besedilo odgovora in kakor se čuje, sta ga obe odobrili.

Dunaj, 12. oktobra. Kakor javljajo na tukajšnjih merodajnih mestih je bila nemška nota z odgovorom danes predana švicarskemu poslaniku v Berlinu. da jo odpravi na naslov Wilsonov. Vsebinska note hoče vseskozi ustrežati. Odgovor na tretje vprašanje predsednika Wilsona se giba v okviru poluradnih tolmačenj, s katerimi so v Berlinu pojasnjevali Wilsonov komunikat. Z ozirom na vprašanje, če govori kancler le za ono silo, ki se je doslej vojskovala, se poziva nota na izjave predsednika državnega zbora dr. Fehrenbacha: Nemčija se izjavlja za pripravljeno pričeti z razgovorom o opustitvi ozemlja in pravi, da naj nastajajoča tehnična vprašanja reši skupna komisija.

### Odmevi na Wilsonov odgovor.

Rim, 11. oktobra. Odgovor Wilsonov na nemško mirovno prošnjo so priobčili večerni listi. Odgovor je bil sprejet z velikanskim navdušenjem. Pravijo, da je odgovor popolnoma v skladu z nazori antante.

London, 11. oktobra. „Morningpost“ piše o vojni odškodnini. Kot kazni za razdejanje Belgije mora Nemčija izročiti vso svojo trgovsko mornarico.

Pariz, 11. oktobra. K Wilsonovemu odgovoru piše „Petit Parisien“: Reči moramo, da je francoska vlada s tem odgovorom zadovoljna. Wilson hoče vedeti, če govori kancler v imenu tistih, ki so vojsko napravili. To pravi zato, ker se Wilson z Hohenzollerci noče pogajati. Mi lah-

ko mirno čakamo; sedaj je vrsta na Nemčiji, da odgovori. Z odgovorom Avstriji se bo pečal Wilson pozneje.

### Nade mirovne ponudbe.

Kodanj, 12. oktobra. Novi mirovni korak trozveze je po izjavah vodilnih nevtralnih osebnosti napravil zelo ugoden vtis v nevtralnem inozemstvu. Izvzemši francosko Švico, posebno pa v delavskih krogih. Od Avstro-Ogrske je bila sicer pričakovana taka akcija, in namiguje se, da je monarhija že večkrat obvestila nevtralce, da namerava storiti odločujoč korak v mirovnem vprašanju. In ne najmanj iz tega razloga so ostali nevtralci dozdej tako rezervirani, in tudi ta čas ne morejo drugače. Preureditev Nemčije je presenetila, kajti še zadnje dni je bilo nevtralnemu inozemstvu, stoječe pod vplivi antantnih poročil, često prepričano, češ, Vsenemci imajo zopet prvo besedo in bodo izrabili to za nadaljevanje vojne. Kodanjski krogi na pr. menijo na podlagi angleških in ameriških informacij, da mirovna ponudba sicer ne bo neposredno dovela do ukinjenja sovraštva in do pogajanj, da pa bo celo v slučaju formalne odklonitve — kar je še vsekako možno — služila za podlago nadaljnjih razgovorov in s tem za fundament dejanskega zaključka vojne. Prevladuje mnenje, da bo Wilson pod pritiskom zahodnih sil — v Italiji vlada dozdevno ugodnejše razpoloženje za ponudbo, kot pa je bilo pričakovati — razširil svojih 14 točk, tako da bo v posamezne točke, ki so veljale dozdej za splošne, vpletel konkretne zahteve, ki jih stavi posebno Francija in se tičejo predvsem garancij kakor tudi problema izpraznitve zasedenega ozemlja.

### Nevtralci ne bodo podpirali mirovne ponudbe.

Kodanj, 12. oktobra. Z merodajne nevtralne strani se sporoča, da so dobile nevtralne države spodbudo ravno tako z neke nevtralne strani, da se posebno učinkovito zavzamejo za mirovno ponudbo trozveze na ta način, da se vsi nevtralci pridružijo akciji. Namiguje se, da je prišlo v tej zadevi tudi do živahnega izmenjavanja mnenj med nevtralci. Izid tega je bil, da so nevtralci z večino glasov sklenili, da ne zavzamejo v mirovni ponudbi nikakega stališča, temveč ostanejo pri svoji dosednji politiki nevmešavanja.

Pristavili so, da države, ki predlagajo mir, očitno same čutijo, da se more končati vojna le iz inicijative vojujočih držav, ne pa pod vplivom nevtralcev; pa saj so zato ravno naslovile svoj mirovni predlog na vojujočo državo, ne pa na nevtralce.

### Kaj pravi Lansing?

London, 11. oktobra. Po ameriških poročilih je izjavil Lansing: Če hočemo preprečiti nove vojske, se moramo postaviti na stališče pravice. Pravica mora voditi one, ki sklepajo mir. Res je sicer, da mora pravico omiliti milost; toda, kadar bo prišel čas obratuna z onimi, ki so napravili vojsko, moramo pomisliti, da ne bi bila milost pravica, ampak milost bi v tem slučaju pravico uresničila.

### Jugoslavija!

Kar smo nekde sanjali kot mladeniči, to nam je prinesla svetovna vojska kot gotovo stvar. Jugoslavija je tu in ne odzame je nam nihče več! Avstrijska Jugoslavija, za katero se je izreklo vse slovensko ljudstvo z neštevilnimi podpisi, nam je padla v naročje čez noč kot plačilo za brezmejne žrtve na krvi in blagu, katere je trpelo slovensko, hrvaško in srbsko ljudstvo v monarhiji. Na obzorju žare prvi solnčni žarki svobode in samouprave za vse jugoslovanske pokrajine v monarhiji.

Res je, da čisto jasno to solnce še ni.

Zakriva ga še temen oblak laškega pohlepa po naših najlepših in za naš budoči kulturni in gospodarski razvoj najvažnejših pomorskih pokrajinah. Londonska pogodba visi nad nami kot Damoklejev meč!

Mirovni kongres bo naše vprašanje še enkrat pretresel in takrat bode padla odločitev močnejša za stališča. Ta odločitev nam bo prinesla ali združenje ali pa — razkosanje!

Največja pomoč, na katero moremo računati na svetovnem kongresu, je Wilson. Če prodre njegov program na celi črti, smo rešeni laškega imperialističnega pohlepa. Če pa zmaga laški imperializem, potem bo pa taka rešitev samo kal bodoče vojske, katere ne bo zavrla nobena liga in zveza narodov.

Ne bomo se mnogo, motili, če trdimo, da je rešitev našega vprašanja v smislu majniške deklaracije izvršena v tihi nadi in v zaupanju, da ne bo nalezela na amerikanski odpor. Preden napravijo državniki tako odločilne korake, se navadno nekoliko orientirajo tudi o namenih nasprotnikov in skoro gotovo so tudi avstrijski krogi storili podobne korake. V tej veri nas potrjuje tudi dejstvo, da Wilson še do danes na avstrijsko noto ni odgovoril. Odgovoriti hoče bržkone šele potem, ko bo videl, ali ima Avstrija še dovolj moči, da uredi sama svoje zadeve, ali te moči nima več. Zato je rešitev jugoslovanskega vprašanja nevhvaležen korak, ki utegne prav mogočno vplivati na Wilsonov odgovor.

Važno in odločilno besedo ima sedaj Jugoslovanski klub. Ali se bo izrekel za Avstrijo, v smislu majniške deklaracije, ali bo šel korak naprej?

Sobota je bila za avstrijsko Jugoslavijo in za Avstrijo kritičen dan prve vrste.

### Parlamentarci pri cesarju.

Dunaj, 12. okt. Cesar je sprejel v stanu armad. višjega poveljstva celo vrsto parlamentarcev. Kot prva skupina so bili sprejeti zastopniki Češkega svaza: Fiedler, Tusar, Hruban, Stanek. Sprejem je trajal blizu pol ure. Kot druga skupina so bili sprejeti zastopniki četvero strank gosposke zbornice, namreč knez Fürstenberg, baron pl. Cziedik, princ Lobkovic in baron pl. Ruber. Nadaljnja vrsta avdienc je sledila sledeče: nemško-nacionalci Wolf, Waldner, Steinwendner, Lodgman, Pacher, Stälzel, Urban in Teufel ter posl. Friedmann; kršč. soc. Hauser, Mataja; nemški socialni demokratje Adler, Seitz, Ellenbogen; Poljaki Tertli, Löwenstein, grof Baworowski; Jugoslovani Korošec; Ukrajinci Petrusiewicz in Lewicky, Italijani Faidutti; Romuni Isopescu-Gręcul; poljski radikalec Reizes.

Ko so došli na bivališče armadnega poveljstva so se vsi odpravili v vilo na Franzensringu, odkoder so se peljali z avtomobili v cesarski dom na Trgu cesarja Karla.

Voditelji strank so se pojavljali v skupinah pred vladarjem in so imeli priliko pojasnjevati kroni svoje stališče napram razmeram, ki so nastale po sprejetju 14 točk Wilsonovih. Red sprejema pa je moral biti v nasprotju s programom izpremenjen, ker se je bil del parlamentarcev peljal naravnost v cesarski dom, dočim je bil drugi del krenil v cesarsko vilo na Franzensringu.

Najprvo so bili sprejeti zastopniki češkega svaza. Sprejem je trajal pol ure; pri tem so povzeli vsi štirje poslanci besedo in so informirali krono o stališču češkega svaza. Stanek, Hruban, Fiedler in Tusar so odgovarjali na vsa vprašanja, ki jim jih je staval monarh in so poudarjali stališče Čehov. Stanek je izjavil, da so Čehi zastopali znano zahtevo po samostojni državi in lastni vladi. Ta samostojna država bi se potem po lastnem preudarku vezala z drugimi. Zahtevali so baje tudi, da se umaknejo vse nečeške čete s Češkega.

Kot drugi so prišli na vrsto štirje zastopniki gosposke zbornice in nato nemški nacionalci, krščanski socialci, socialni demokrati in Poljaki.

Nato je dr. Korošec razvijal cesarju zelo obsežno jugoslovanski program, pri čemur se je razpravljalo o vseh vprašanjih. Cesar je poslušal izvajanja zelo pazljivo in je Korošca opetovano kaj vprašal, čemur je ta odgovarjal. Razgovor se je zadeval tudi ob sedanje parlamentarne razmere, ne da bi bil prehajal na bližajoče se dogodke.

Za tem sta nastopila Ukrajinka Pretrušević in Levickij, nato pa Italijan Faldutti, s katerim se je monarh razgovarjal o razmerah na jugozapadni meji, posebno o onih na Goriškem. Po Italijanu sta prišla na vrsto Romun Isopescu-Grecul in radikalni demo krat Reitzes.

Pri avdijenci je Tertil v imenu Poljakov izjavil, da so oni pripravljeni za dobo prehodnega gospodarstva sodelovati pri parlamentarnih poslih, ker ne morejo kar tako pustiti dela, ki se tiče Galicije in Bukovine. O usodi poljskega naroda pa bo odločeval poljski narodni zbor.

Poslanec Tusar je rekel: Mi smo obrazložili monarhu svojo zahtevo po čehoslovski državi. Trenutna zahteva češkega naroda je tudi, da se mu želja po samostojnosti čimprej izpolni.

Avdijenca je bila ob dveh popoldne končana. Poslanci, ki so ostali po avdijenci v Badenu, so bili cesarjevi gostje.

Husarek že demisijoniral?

Dunaj, 12. oktobra. Ob štirih popoldne se je sestel ministrski svet. Pravijo, da je ves Hussarekov kabinet po današnjih dogodkih pri cesarju podal demisijo.

## O bodočnosti Ogrske.

Budimpešta, 11. oktobra. Ogrski min. predsednik Wekerle je govoril danes pri konferenci ustavne stranke 48nikov in je izjavil med drugim: Naš položaj do Avstrije se je bistveno spremenil. Stojimo že nasproti spremenjenim dejstvom.

V jugoslovanskem vprašanju je bilo, kakor veste, naše stališče to, da nismo ničesar imeli proti temu, da se združi Dalmacija s Hrvatsko. Glede vprašanja Bosne in Hercegovine zavzemamo stališče, da naj Bosna in Hercegovina sami odločita, ali se pridružita nrm ali Hrvatski. Glede narodnostnega vprašanja bomo na mir, pogajanjih zavzemali stališče, da se določijo splošna načela na podlagi splošne pravice, da se eventualno med državami zveze narodov sklenejo dogovori, ki se potem ne bodo vporabili le pri nas, marveč tudi v deželah antante. Kar se tiče čeških želja glede slovaških komitativ, govore razni pojavi za to, da tam, prebivajoči široki sloji nasprotujejo priklonitvi Češki. Zelo težka je stvar, ker prehajajo v Avstriji popolnoma v federalizem. Češka absolutno želi, da se na federalistični podlagi izloči in ustanovi posebno državo. Žal, da nimamo nikakih jamstev, da bi tamkaj tem češkim stremljenjem zaprli pot. Konstatirati moremo, da ne stojimo več nasproti tisti Avstriji, s katero smo preje sklepali pogodbe. Celotna obrambna vojna ne more Avstriji v njeni sedanji obliki za bodočnost odgovarjati.

Budimpešta, 12. oktobra. Za govorom ministrskega predsednika Wekerle je vprašal poslanec Julij György, če je zadeva samostojnosti Ogrske že razjasnjena. Odgovor Wekerlov na to je vzbudil pozornost. Rekel je, da se more Ogrska politično, gospodarsko in tudi kar se tiče obrambe, samostojno urediti. To je želja kraljeva, ki ne pokaže se le iz zadnjega časa; on je že prej pritril temu načrtu. Minister misli, da pri- nese ta ustroj naj pride kdor koli.

## Na Balkanu.

Balkanska zveza proti osrednjim silam.

Curih, 11. oktobra. Iz Pariza prihaja vest da so francoski krogi informirani o prizadevanju, ki gre za ustanovitvijo nove balkanske zveze proti centralnim državam. Malinova stranka se zavzema za ta načrt z veliko simpatijo.

Srbska vlada v Skoplju.

Haag, 11. oktobra. Srbski prestolonaslednik je dospel v spremstvu srbskega generalnega štaba v Skoplje. Srbska vlada se v kratkem preseli s Krfu v Skoplje.

Pašić pritiska na Bolgarijo.

Curih, 11. oktobra. Lyonski listi prinašajo Pašićevo izjavo, po kateri mora Srbija vstrajati pri tem, da Bolgarija trajno prizna velikosrbsko državo in privoli v teritorialne ter moralne zahteve.

Avdijence pri carju Borisu III.

Sofija, 11. oktobra. Car Boris je sprejel polkovnika Troussona v posebni avdijenci. — Nemški poslanik grof Oberndorff je bil sprejet od carja v poslovnih avdijenci.

Radoslavov pride pred sodišče.

Rotterdam, 11. oktobra. Iz Londona se razglša o zahtevi antante, da se postavi Radoslavov pred sodišče. Antanta hoče obtožiti veleizdajstva vse bolgarske državnike in vojaške osebnosti, ki so bili za zvezo centralnih sil, osobito ker so baje še oktobra meseca sklenili zvezo z notoričnimi smrtnimi sovražniki Bolgarov.

General Savov aretiran.

Sofija, 11. oktobra. General Savov je bil v Sofiji aretiran zaradi svoje prijaznosti napram centralnim državam.

Cesar Karol — vladar „slovanske države“?

Curih, 11. okt. Pašić je izjavil dopisnikarju „Tempsa“, da natančno vé, da pripravljajo Avstro-Ogrska velikopotezno delo glede dovolitve najdalekosežnejših koncesij posameznim narodnostim. Računa se celo z možnostjo slovanske države pod cesarjem Karlom.

## Rusija.

Nove zastave, grbi in redovi.

Stockholm, 12. oktobra. Kot poročajo „Izvestija“ in „Vooruženjy Narod“, je bila poklonjena bojujočim se sovjetskimi četam posebna revolucijska zastava, ki kaže alegorijo revolucijske bojinje, ki se koplje v solnčnih žarkih. Alegorija je osnutek znanih ruskih umetnikov. Novi velikoruski grb, ki ga je slikal slikar Miturič, pred-

stavlja delavca ob nakovalu in kmeta s koso. Obe sliki obsejajo žarki, ki se vsipljejo iz trikotnika z napisom „Ruska federativna republika.“ Novi vojaški red sovjetske republike je „Red rdeče zastave“ in vsebuje tri razrede. Podeljevan bo obenem s častno diplomom in kaže, kakršnega je pač razreda: razvilo, zvito in zastavo s trikotnikom.

Novi voditelj ruske protirevolucije.

Kodanj, 12. oktobra. „Južnij Kraj“ poroča, da je znani socialni revolucionar Dybenko stopil na čelo protirevolucijskega pokreta na Ruskem, ki ga hoče enotno organizirati. Javno je prisegel, da ne bo prejši miroval, dokler ne bodo prepodeni boljševiki. Pravijo, da se njegovi pristaši rapidno množijo.

General Ivanov, vrhovni poveljnik združenih antantnih armad na Ruskem.

Stockholm, 11. oktobra. Bivši vrhovni poveljnik ruske severne fronte general Ivanov je imenovan, kot poroča „Sibirskij Golos“, za generalfeldmaršala in vrhovnega poveljnika združenih antantnih čet v Rusiji in Sibiriji. To dostojanstvo je bilo ponudeno najprej generalu Aleksejevu, ki pa ga je odklonil. (Po včerajšnjem poročilu je general Aleksejev umrl. Op. ur.)

## Avstrijsko vojno poročilo.

Ofenziva Italijanov in Francozov na Sette Comuni. — Hrabri Slovenci. — Sovražnik v Mitrovici.

Dunaj, 12. oktobra. (K. u.) Uradno: Italijansko bojišče.

Visoka planota Sedmih občin je bila včeraj pozorišče silnih in za nas uspešnih bojov. Po kratkem streljanju so se pričeli ob 4. uri med dolino Assa in Monte di Val bella italijanski napadi. Dočim so bili napadi pri Asiagu omajani z našim obrambnim ognjem, se je Francozom in Italijanom posrečilo, na Monte Sisemolu mimo- grede vdreti v naše jarke. Toda v takojšnjem protisunkju so vrgle naše bataljonske rezerve so- vražnika nemudoma zopet ven. Tudi v vzhodnem delu visoke planote so se zrušili napadi sovraž- nika deloma v našem ognju, deloma v boju od blizu ali v protisunkju. Veliko število mrtvecev in težko ranjenih je pustil sovražnik ležati pred našimi postojankami. Ta uspeh je zasluga ravnotako čet kakor vodstva. Med požrtvovalnimi borilci so bili zastopani v nezlomljivi slogi sinovi vseh okrajev monarhije. Posebno priznanje gre Južno- avstrijcem (Nemcem, Slovencem in Italijanom) pešpolka št. 117 in ogrskima honved-polkoma št. 23 in 24.

Balkansko bojišče.

V Albaniji smo v zvezi z nemotnim umi- kanjem naših glavnih sil potegnili zadnje čete nazaj od Skumbija.

Mitrovico je zasedel sovražnik. Med Nišem in Leskovcem so boji trajali dalje.

Zahodno bojišče.

Pri avstro-ogrskih bojnih silah na zahodu nobenih posebnih pogodbok. Čete fml. Metzgerja so se odlično udeleževale zadnjih obrambnih bo-jev pred Verdunom. Ogrska pešpolka št. 5 in 12 sta tekmovala v hrabrosti s poljskimi lovskimi bataljoni št. 17 (Judenburg), št. 25 (Brno) in št. 31 (Zagreb).

Šef generalnega štaba.

Povodnji na laškem bojišču.

Milan, 11. oktobra. V gorah pada že 4 dni sneg, v beneški ravnini pa neprestano dežuje. Voda je pokrila vse otoke v rekah in zalila ve- čino strelskih jarkov ali pa jih izpremenila v močvirje.

## Nemško vojno poročilo.

Velike bojne operacije na zahodu.

Večerno poročilo.

Berolin, 11. oktobra. (K. u.) Uradno.

Pred našimi novimi postojankami vzhodno Cambraija in St. Quentin ter na obeh bregovih Moze so se izjalovili sovražni napadi. Severo- vzhodno Cambraija so se razvili novi boji.

Berolin, 12. oktobra. (K. u.) Uradno.

Zapadno bojišče.

Vojna skupina kraljeviča Ruprecht.

Šli smo nazaj iz postojank zahodno Donaja v zadajšnje črte. Nasprotnik je počasi sledil in je stal zvečer na črti Stari Vendin (Opomba: na zemljevidu se imenuje kraj: Vendin le Visil) — Harnes—Henin—Lietard—vzhodno železnice Beau- mont—St. Vaast. Cilj napada angleških divizij, ki so tu poprijele na ozki fronti, je bil predor na Valenciennes. Njegova namera se je ponesre- čila. Sovražniku se je samo posrečilo, ustaliti se v Quieriju in na višinah vzhodno in jugovzhodno tega kraja. Naši protisunkji, učinkoviti podkrep- ljeni z oklopniki, so tukaj ustavili naval sovraž- nika.

Na ostali fronti smo odvrnili sovražnika pred našimi črtami in smo zadali njegovim gostim na- padajočim valovom težke izgube.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Siloviti delni napadi angleških, ameriških in francoskih divizij na obeh straneh Bohaina so bili zavrnjeni pred našimi postojankami.

Ob Oisi poizvedovalni spopadi.

Južno Laona smo izpraznili Chemin des Dames.

Ob Aisni smo šli med Berry au Bacom in južno Vouziersa v nove postojanke. Premikanja, ki so bila uvedena pred več dnevi, so ostala so- vražniku prikrita in so potekla nemoteno ter po načrtu.

Tudi v Champagni je sovražnik le previdno sledil.

Zmagoviti izid velike bitke v Champagni, ki jo je dobila armada generala von Einem v 14 dnevni trdi borbi z razmeroma slabotnimi močmi proti silni premoči francoskih in ameriških čet, in izžerpanje, ki je nastalo pri sovražniku v Cham- pagni radi nenavadno visokih izgub, sta omogo- čila, da so se ta težka premikanja izvedla gladkim potom.

Vojna skupina gen. von Gallwitz.

Delni boji ob obeh straneh Aire. Silni na- padi, ki jih je izvajal sovražnik na bojnem od- sedu zadnjih dni na obeh bregovih Moze, so se ponesrečili s težkimi izgubami za sovražnika, Cu- nel in gozd Ornes, ki sta bila mimogrede izgub- ljena, so zopet zavzeli naši bataljoni. Že 15 dni v ognjišču bitke pri Romagni v težkih obrambnih bojih stoječa alzaško-lotaringijska 115. pehotna divizija pod generalnim majorjem Kundtom je tudi včeraj držala poverjene ji postojanske proti vsem napadom sovražnika.

Večerno poročilo.

Berolin, 12. oktobra. Severno Le Chateau in na obeh straneh Mose so se sovražniku izja- lovili silni napadi.

von Ludendorff.

## Dnevna politika.

Trst, univerza, Italija. Društvo italijanskih vseučilišnih profesorjev je naslovilo na ministr- skega predsednika Orlando spomenico, ki zahteva, naj dekretira kralj Viktor Emanuel ustanovitev italijanske univerze v Trstu, še preden bo to mesto vojaško osvojeno, da se tako da vidnega izraza narodnemu pravu do Trsta.

Ameriški Jugoslovani so, kakor poročajo holandski listi, nabrali doslej 720 milijonov fran- kov v zlatu katera svota naj tvori narodni dar ameriških Jugoslovancem novoustanovljeni Jugo- slaviji.

Odstop grofa Buriana? „Az Est“ poroča: Minister za zunanje zadeve grof Burian poda te dni svojo demisijo. Kot njegov naslednik pride v poštev grof Julij Andrássy; merodajni krogi so s tem zadovoljni. Druga verzija z Dunaja pa pravi, da bo zunanji minister sedanjí ogrski minister za prehrano princ Windischgrätz.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 12. oktobra. Prihodnja seja gospo- ske zbornice bo v ponedeljek 22. oktobra.

## Po domovini.

Osrednji Narodni svet. Vodstvo vrhovne narodne reprezentance bo izročeno predsedništvu, v katerem bodo po eden Srb, Hrvat in Slovenec. Slovenski predsednik bo dr. Korošec, nadaljna kandidata sta poslanca Grga Tuškan za Hrvate in Vojislav Šola za Srbe. Tekoče posle bo upra- vljalo posebno poverjenišvo najbrž dveh odličnih narodnih voditeljev iz Banovine. Narodni svet sestoji iz zbora (plenuma), kateremu pripadajo poleg delegatov posameznih naših pokrajin (za Slovenijo so člani delegirani od ljubljanskega Narodnega sveta), državni in deželni poslanci, ki pristajajo na program NS, iz osrednjega odbora (30, med njimi 7 Slovencev) in iz predsedništva. Čim bo centralni Narodni Svet (višje) konstitu- iran, prevzame vse velike odločitve v svojo iz- ključno kompetenco.

Iz starih časov — za danes. Leta 1848. je izhajal v Ljubljani list „Illyrisches Blatt“. Tam beremo v št. 38: Zmedo, ki sedaj (v revolucij- skem letu) vznemirja toliko ljudi, primerjamo lahko z življenjem in vrvenjem pri veliki stavbi. Ta primera ni napačna; obžalovanja vredno je samo, da hočejo mnogi, ki še za delavce niso sposobni, nastopati kot zidarski mojstri in tako zmešnjavo le pospešujejo“. Tudi danes je tako!

† Profesor Fr. Rebó! Kdor ga je videl še pred nekaj dnevi krepkega, rdečeličnega in dobro- srčnega, si ne more misliti, da ga ni več med živimi. Pretekli teden ga je zasedla španska bo- lezen. Ker ni bil nikdar resno bolan, si je do- mišljal, da trdna njegova narava tudi to preha- lenje premaga; ni se vlegel, ampak je redno po- učeval še nadalje. Ko je že komaj hodil, so mu sporočili, da je umrla neka sorodnica. Vkljub vsem prošnjam in svarilom je odšel na pogreb. Kako se je vrnil, sam ni vedel. Lotila se ga je huda pljučnica; v par dneh je izdihnil. — Rajnik je bil rojen 13. novembra 1876 v predvorskari fari. Kot dijak je bil nadarjen in silno vesten; na- vadno je bil prvi v razredu. Služboval je dve leti kot kaplan v Postojni. Odtod je šel na Dunaj, študirat slavistiko in germanistiko. Poleg teh pred- metov je napravil izpit tudi iz stenografije, za katero se je zelo zanimal. Z vso mero pa se je zavzel za dunajske Slovence. Ni miroval, dokler ni dosegel slovenske službe božje, ki jo je več let oskrboval z veliko gorečnostjo. Ustanovil je tudi slovensko izobraževalno društvo „Straža“. Bil je njen najmarljivejši odbornik. Skrbel je za predavanja, koncerte in druge prireditve. Name- raval je na Dunaju zgraditi celó „Slovenski dom“ po zgledu češkega; žal, da so bili društveni do- hodki preskromni. Ko se je ločil z Dunaja, mu je pol srca ostalo pri „Straži“. — Kot profesor je bil zelo vesten, do dijakov ljubezniv in potr- pežljiv. Njegova dobrota je bila tolika, da je marsikale abiturient ob slovesu priznal: „Žal mi je samo to, da sem dobroto g. R. večkrat — zlorabil“. Po značaju je bil skromen, družaben in dovopen. Sodeloval je kot kritik v raznih listih, zlasti še v „Mentorju“. Ko so že vsi spali, je pri njem navadno gorela še luč. V zavodu je oskr- boval dijaško in profesorsko knjižnico. Nekaj let je imel za sestre usmiljenke in za družino cer- kvne govore. V št. Vidu je mnogokrat predaval v izobraževalnem društvu in bil tajnik „Slovenske Straže“. Zupniku-soščolcu je svojač izdatno po- magal v cerkvi. Tudi sicer je rad sodeloval v pastirstvu. Zato pa: Počivaj v miru, blaga duša; Bog bodi Tvoje večno plačilo!

Podravnatelj policije v Ljubljani policijski svetnik dr. Mihael Skubl pride po poročilo „Sl. Naroda“ na Dunaj. Premeščen bo v notranje mi- nistrstvo.

Poroka. Poročil se je včeraj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani notar v Cirknici g. Miha Pintar z gdč. Terezijo Wittmann iz Mokronoga.

Smrt. Umrlí so: Fran Slivar v Ljubljani, Marija Vodnik iz Podutika. V dež. bolnici: Škrbič Franciška, služkinja; Filipič Viktor, sin delavca; Pimčuh Antonija, žena nadučit. v Gor. Logatcu; Trtnik Apolonija, služkinja.

Mestni svetnik karlovški dr. Šašeljev umor- jen. Iz Karlovca poročajo: Včeraj je prišel v pi- sarno mestnega svetnika dr. Šašlja trgovec Kamilo Badinovac, ki mu je očital, da je njegovemu sinu z neko uradno izjavo zelo škodoval. Nakrat je Badinovac ustrelil dr. Šašlja, nato pa tudi sa- mega sebe.

Ustrelil ga je. Dne 10. t. m. popoldne je na pašniku v Lipnici ustrelil 11letni Jožef Šmitek, sin tovarniškega delavca iz Kroke s samo- kresom svojega tovariša Vinka Pirca, 12 let sta-rega dečka brez starišev. Zadel ga je v spodnji život in levo nogo.

V zavodu sv. Stanislava španska bolezen že ponehuje. Večina dijakov se je vrnila v šolo, profesorji in prefekti, kar je še bolnih, so vsi iz nevarnosti. V zdravstvenem oziru se je ukrenilo vse po'rebno, da se nalezljivost prepreči. Umrló je 6 oseb (1 profesor, 1 prefekt in 4 dijaki); bili bi se pač morda izognili smrti, če bi se bili resno ravnali po zdravniških predpisih.

Serum proti španski bolezni. Zdravnik in učenjak Schultz v Budimpešti je iznašel učinkovit serum proti španski bolezni. Dosedaj je cepil s serumom 14 vojakov, ki so po 24. urah popol- noma ozdraveli.

V procesu radi potopitve parnika „Baron Gautsch“ je bila razsodba v petek poslana toži- teljem. Razsodba proglašá vse zahteve po od- škodnini za neutemeljene in oprošča družbo „Lloyd“ odgovornosti.

Vse ljubljanske šole ostanejo zaprte do včetrši 3. novembra. Ker v Ljubljani še ni po- jenjala španska hripa in ker je posebno razšir- jena med šolsko mladino, je odredil mestni ma- gistrat z dovoljenjem c. kr. deželnega šolskega sveta, da ostanejo zaprte do včetrši 3. novembra vse srednje šole, javne in privatne ljudske šole ter otroški vrtci.

V Ljubljani bivajoče žene in nezakonske ter nezakonske otroke v vojni padlih, umrlih in uradno pogrešanih vpoklicavce, oziroma njihove zakonite zastupnike, ki se še niso zglasili v svrhu oblastveno zaukazanega uradnega štetja vojnih preostalih, opozarjamo, naj se nemudoma zglašé na mestnem magistratu, glavne stopnice, levo, vrata št. 2 na hodniku. Opustitev zglasitve je kaznjiva.

Pesa za krmo. Poslovalnica za krmila v Ljubljani, Turjaški trg št. 3 bo oddajala v pri- hodnjih mesecih peso za krmo po zmernih cenah. Naročniki naj se nemudoma priglasijo.

Tiskarna za bankovce in izkaznice v Trstu. Agentom policije je še posrečilo, da so v pritličju hiše št. 629 Pencie Scorcola našli popolnoma urejeno tiskarno za bankovce in izkaznice apro- vizijske komisije. Našli so v stanovanju, kjer stanuje brezposelni kočijaž Karel Berne s soprogo Antonijo, litografske ploče, litografski stroj, po- polnoma nov stroj za rezanje papirja in vse mo- goče litografske potrebščine, poleg tega pa tudi litografske ploče za izdelovanje bankovcev po 2 K in izkaznic aprovizacijske komisije. Bankovci iz te tiskarne so tako dobro ponarejeni, da se nič ne razlikujejo od pravih. Aretiranih je bilo troje oseb, dva stavca in en litograf. Aprovizacijski komisiji so napravili za več tisoč kron škodo.

Milijonska tatvina v Zagrebu. Nedavno so vlomili pri belem dnevu tatovi v juvelirsko trgo- vino tvrdke J. Engelsrath na llici v Zagrebu, ravno ko je bila najživahnejša promenada in promet. Vlomili so vrata in ukradli od znotraj iz izloč- benega okna izstavljenno lepotočje v vrednosti nad milijon kron. Vlomilci, o katerih ni ne duha ne sluha, so pobegnili v vozu.

Oropan grad. Pred vojnim divizijskim so- diščem je stal v četrtek bivši komisar državne policije v Trstu Egon Ernst. Svoje dni je bil ak- tivni častnik, je prišel potem k tržaški državni policiji, bil poveljnik vojaškega policijskega od- delka, letalski častnik in nazadnje vojaški vodja nekega obrata v Eisenerzu. Na podlagi anonimne ovadbe so preiskali stanovanje njegove soproge, ki živi v Gradcu, kjer so našli več dragocenih predmetov, ki so izvirali iz grada Pergine na južnem Tirolskem, kjer je bil svoj čas stanoval Ernst. Obtoženec trdi, da so bili ti predmeti vedno njegova lastnina. Posestnikov gradu ne morejo najti, služničad pa ima te stvari sigurno za one, ki so bile vedno v gradu. Perilo je poleg tega zaznamovano z znaki lastnika gradu. Ker niso bile navzoče važne priče, je bila obravnava pre- ložena.

## Sprejme se takoj

pošten, priden, trezen in zanesljiv, vojaščine prost

## samski vrtnar

na večje posestvo. Ponudbe s pričevali in na- vedbo dosedanjega službovanja naj se pošljejo na oskrbništvu posestva

„Novi dvor“ (Weixelstein) pošta Dobre pri Zidanem mostu.

Št. 969/Pr.

## Razglas.

Kdo izmed častitih duhovnikov v Ljubljani ali bližnji okolici bi bil pripravljen, vsako nedeljo in večje zapovedane praznike prevzeti v deželni blaznici na Studencu ob 8. uri zjutraj službo božjo, obstoječo iz tihe sv. maše in kratkega, kakih 10 minut trajajočega, za bolnike primerne- ga nagovora? — Plača in drugi pogoji se določijo po dogovoru.

Ponudbe naj se pošljejo na deželni odbor vojvodine Kranjske v Ljubljani.

Deželni odbor vojvodine Kranjske.

V Ljubljani, dne 4. oktobra 1918.